

FOAIA DIECESANĂ.

Organ al Eparchiei gr. or. rom. a Caransebeșului.

Apare odată în săptămână: DUMINECA.

Prețul Abonamentului :		Prețul inserțiunilor :	Correspondențele sînt a se adresa redacțiunii „FOAIA DIECESANĂ“; eră banii de prenumerațiune și inserțiuni la Tipografia diecesană în Caransebeș.
Pentru Austro-Ungaria pe an . . .	5 fl. — cr.	Pentru publicații oficiale, concurse, edict etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 cuvinte 3 fl., până la 200 cuvinte 4 fl., de aci în sus 5 fl.	
„ „ „ pe 1/2 an . . .	2 „ 50 „		
„ România și străinătate pe an . . .	14 franci		
„ „ „ „ pe 1/2 an . . .	7 „		

PARTEA OFICIALĂ.

Sinodul eparchial

al diecesii gr. or. române a Caransebeșului, *periodul al VIII., sesiunea I., convocat la Caransebeș pe Duminică Tomei, în 28. Aprilie 1891.*

Sedința IV.

ținută la 29. Aprilie 1891. după-amiază.

Președinte: Notariu:
Prea Sînția Sa Părintele Episcop Dr. Iuliu Pușcariu.
Nicolae Popea.

Ședința se deschide la 5 oare postmeridiane și se designează de notariu al zilei Dr. Iuliu Pușcariu; pentru însemnarea voturilor „pro” Ioan Marcu, eară „contra” Patriciu Drăgălina.

80. Autenticarea protocolului ședinței trecute rămâne pe ședința proximą.

Presidiul prezintă exhibitel următoare:

81. Rugarea deputatului Dr. Stefan Petroviču de a i se da concediu pe restul sesiunii.

Concediul cerut se acoardă și totdeodată se substitue de notariu Dr. Aureliu Oprea.

82. Petițiunea învățătorului din Văliug Vasile Mărișescu, prin carea se roagă să fie și densus admis a asista în comisiunea pentru censurarea socotelelor bisericesci din Recița-Montană.

Se predă comisiunii petiționare.

83. Rugarea lui Grigorie Mărișescu din Recița-Montană de a se esmite o comisiune pe spesele sale din partea Consistoriului diecesan pentru censurarea socotelelor bisericii de acolo, pe anii 1881, 1882, 1883 și 1884.

Se predă comisiunii petiționare.

84. La ordine este continuarea referadei comisiunii bisericesci asupra raportului general al senatului bisericesc, care comisiune prin referintele ei Dr. George Popovicu propune privitoriu la calificăciunea clericilor, ca acestia în decursul studiilor teologice să asculte și obiec-

tele necesarii pedagogice, ca la fine să poată depuse esamen de calificăciune și de învățătoriu.

Sinodul la propunerea deputatului Filaret Musta, constatând necesitatea, primesce în principiu propunerea comisiunii și îndrumă Consistoriul, ca for competente, să studieze cauza, și astfeliu la proximal sinod să presinte un operat detaliat în acest obiect.

85. Comisiunea bisericescă continuând referada asupra raportului general al senatului bisericesc, cu privire la trecerile religioare propune, ca Consistoriul diecesan să fie îndrumat a satisface conclusului sinodal de sub Nr. 60. lit. b) din 1888.

În decursul debaterilor deputatul Ioan E. Teran face propunerea de a se ținea în cauza aceasta ședință secretă.

Sinodul primesce această propunere și ține ședință secretă, eară după redeschiderea ședinței publice, Sinodul primesce propunerea comisiunii bisericesci pe lângă următoarele adausuri:

1. Se îndrumă Consistoriul diecesan a aduna toate datele necesarii, și pe baza acestora să întrevină, respective să protesteze la comitatele concerninte, și în caz de lipsă, și la Înaltul Ministeriu.

2. Prea Sînțitii Archierei ai noștrii sînt rugați a porcede împreună pentru delăturarea rēului.

3. Causa să se arēte și Măritului Congres.

86. Rugarea preotului Iacob Dabicu din Cerna în cauza folosirei sesiunii parochiale reduse de acolo, la propunerea comisiunii bisericesci se derivă Consistoriului diecesan spre deciderē.

87. Petițiunea comunei bisericesci Logojel, prin care cere, că cele doauē parochii de clasa a III-a, să nu se reducă la o parochie de clasa I., la propunerea comisiunii bisericesci

se transpune Consistoriului diecesan spre pertractare și resolvire.

88. Rugarea preotului Antonu Bălăciu din Ohaba-Mûtnic, în care cere să i se dee spre folosire și a doaua sesiune parochială, la propunerea comisiunii bisericesci

se transpune Consistoriului diecesan spre competență rezolvire și spre posibilă luare în considerare.

89. În privința rugării mai multor credincioși din comuna Ghertenis, prin care cer ca comuna lor să fie încorporată la protopresviteratul Bocșei-Montane, la propunerea comisiunii bisericești, Sinodul decide:

Dreptul de reclamare fiind deja de mult expirat, cererii nu se poate satisface, și Sinodul rămâne pe lângă hotărîrea sa de sub Nr. prot. 61. din 1888.

90. În privința petițiunii comunei bisericești Măidan, ca cele două parochii de clasa a III-a de acolo, să nu se reducă într-o parochie de clasa I-a, la propunerea comisiunii bisericești, Sinodul decide:

Considerând motivele grave cuprinse în petițiune, cererea se încuviințează și cauza se derivă Consistoriului diecesan spre competență urmare.

Cu aceasta fiind timpul înaintat, ședința se ridică la 7 oare seara, și se anunță proxima ședință pe ziua următoare la 10 oare, punându-se la ordinea zilei continuarea rapoartelor comisiunilor.

Nicolae Popea, m. p. **Dr. Iuliu Pușcariu**, m. p.
Episcop. notariu.

Ședința V.

ținută în 30. Aprilie 1891. înainte de amiază.

Președinte: Notariu:
Prea Sântia Sa Părintele Episcop **Dr. Aureliu Oprea**.
Nicolae Popea.

Prea Sântia Sa Dl Episcop deschide ședința la 11 oare antemeridiane și designează de notariul zilei pe Dr. Aureliu Oprea, ear de notari pentru însemnarea vorbitorilor „pro” pe Ioan Marcu, și „contra” pe Teodor Cioloca.

91. Protocolul ședinței a III. și IV-a cetindu-se se autentică.

Presidiul prezintă următoarele exhibite:

92. Propunerea deputatului Ioan Budințian de a se înființa fonduri școlare pe seama salarisării învățătorilor Să predă comisiunii speciale.

93. Propunerea comisiunii petiționare, ca Consistoriul să ajusteze pe viitoriu toate cauzele întrate la Sinod cu opiniune binemotivată.

Să predă comisiunii speciale.

94. Credenționalele deputaților: Zeno Mocsonyi, Ioan Popoviciu, Titu Hațeg și Trifon Miclea.

Credenționalele să alătură la acte.

95. Comisiunea specială, prin referințele ei Constantin Radulescu raportează asupra memorandelor întrate dela preoțimea din protopresviteratele: Făgetului, Mehadiei, Iamului, Buziașului, Bocșei și Oraviței, în cauza modificării statutelor fondului de pensiiune a preoților deficienți și a văduvelor și orfanilor, și propune a se face în statute următoarele două adause:

1. La §. 2. să se adaugă următoarea alineie noaue: „din contribuiriile de câte 50 fl. odată pentru totdeauna dela acei clerici, cari vor lua în căsătorie fete de mireni.”

2. La finea §-lui 5. din statute să se facă următorul amandament: „când preotul contribuent înceată din

vieată înainte de 10 ani dela intrare și participare, văduva sau orfanii vor primi înapoi atât taxa fundamentală, cât și contribuiriile anuale solvite la fondul de pensiiune, însă fără interese.”

După o desbatere detaliată, Sinodul ridică la valoare de conclud propunerea deputatului Dr. Alexandru Mocsonyi de următorul cuprins:

Considerând timpul scurt de când au intrat în viață statutele de pensiiune, Sinodul declară că: deocamdată nu voiesce să facă modificări în acele statute, dar recomandă Consistoriului adausurile propuse din partea comisiunii, precum și alte adausuri eventuale, ce s'ar ivi, spre studiere și propunere la proximal Sinod.

Fiind timpul înaintat, ședința se ridică și cea următoare se anunță pe după amiază la 5 oare.

Nicolae Popea, m. p. **Dr. Aureliu Oprea**, m. p.
Episcop. notariu.

(Va urma).

PARTEA NEOFICIALĂ.

Cuvântarea

pronunțată de Prea Sântia Sa, părintele Episcop al Aradului, IOAN MEȚIANU la deschiderea sesiunii ordinare a Sinodului eparhial aradan din 1891.

Christos a înviat, Dlor deputați!

Mă simțesc fericit, Dlor deputați, de câte ori am norocirea a Vă vedea în giurul meu, și cu mine împreună, în giurul maicei noastre cei bune, în giurul sântei noastre biserici.

Mă simțesc fericit, Dlor deputați, de aceasta întrunire, privind în D-Voastră pre cei mai distinși fii ai bisericii noastre naționale, concrezuți din partea clerului și a poporului, cu frumoasa și măreața misiune de a conlucra împreună, la opul cel mare al regenerării noastre; deci Vă salut cu bucurie de bunavenire, implorându-Vă dela bunul Dzeu, încă mulți ani de conlucrare.

Nici nu este, Dlor deputați, lucru mai frumos și mai plăcut lui Dzeu și oamenilor, ca și când membrii cei distinși ai unei familii se întrunesc la conlucrare comună, pentru ridicarea și înaintarea fraților lor, a neamului lor, precum V'ați întrunit și D-Voastră acum aici, la conlucrare frățescă, pentru ridicarea și înaintarea familiei cei mari, din carea facem parte cu toții, a bisericii noastre naționale.

Când fericirii noștri străbuni ni-au conservat cu atâta îngrijire, și ni-au lăsat cu iubire biserica lor, de cea mai scumpă moștenire, au prevăzut cu multă înțelepciune, că la călătoria noastră în marea conducătoare la limanul mântuirii, întocmai precum au asemenea lipsă și corabierii de o busoia îndreptătoare în valurile mării frumoase; au prevăzut fericirii noștri străbuni, că și preste noi vor veni tim-

puri grele și frumoase, de care prea multe au trecut și preste ei; și în acea înțeleaptă prevedere ni-au lăsat biserica noastră națională de o stea conducătoare, în toate împrejurările acestei vieți.

Precum-că biserica străbună, a fost și este în adevăr steaua noastră conducătoare prevăzută de străbunii nostri, o constată pe deplin existența noastră de aproape 20 de secol, și trecerea noastră prin furtunoasele valuri ale acestui lung restimp, dar o mai întărește și istoria, când descrie grelele cercări și multele pericole, ce au trecut peste neamul nostru, fără a se fi periclitat, recunoscând și aceea, că pre lângă tăria și puterea noastră de viață, la devingerea atâtor pericole grave, a contribuit foarte mult și scumpa noastră moștenire strămoșască: biserica noastră națională.

O asemenea moștenire scumpă fiind dar biserica noastră, ni se impune și nouă marea datorință, Dlor deputați, a păzi cu mare îngrijire acest sânt deposit strămoșesc, lăsându-l și noi de cea mai scumpă moștenire filor și nepoților nostri din neam în neam, că așa se fie și pentru ei, ceea ce fu pentru fericirii nostri străbuni și ce este și pentru noi: adevărata steaua conducătoare în valurile acestei vieți, cum și cel mai puternic mijloc la ajungerea scopului ce urmărim.

Fiind vorba de scop, află de bine a observa Dlor deputați! că biserica nu este însuși scopul, ci numai mijlocul; însă unicul și cel mai puternic mijloc la ajungerea scopului.

Scopul nostru, Dlor deputați! este același, pre care Pa destinat bunul Dzeu tuturor oamenilor, adică: binele vremelnic și fericirea vecinică; ear acest scop sublim îl putem și noi ajunge, înaintând alături cu celelalte popoare culte și luminate, tot mai mult către lumină, cultură și perfecțiune, după zisa S. Scripturii: „Fiți deseversțiți, precum și Tatăl vostru din ceruri deseversit este,” astfel apropiindu-ne tot mai mult de idealul nostru Dzeu. La asemenea lumină, cultură și perfecțiune, are a ne conduce biserica străbună, pentru ajungerea scopului sublim.

Pentru-ca însă biserica se poată împlini cu succes atare misiune sublimă, datorii suntem Dlor deputați a lucra cu toții și din toate puterile noastre la dezvoltarea cât mai mare, a salutarilor ei instituțiuni și anume îngrijind tot mai mult de instituțiile noastre confesionale de învățământ, de jos până sus, stăruind pentru înființarea celor ce ne mai lipsesc, ridicând acele măcar împreună cu celelalte diecese surori: și anume, pentru întemeierea mai unor școale medii, cu toate sacrificiile posibile; într'aceea se nu uităm nici de asilele confesionale, pentru pruncii dela 3—6 ani.

Și fiind-că basa culturii celei adevărate, și mai ales a culturii religioase-morale, ca și basa bisericii este credința în Dzeu, și religiozitatea credincioșilor, greu amenințate de curentul timpului de astăzi,

datorința avem Dlor deputați, a conlucra cu toții și în aceasta direcțiune, stăruind pentru ridicarea auctorității bisericii și a fetelor bisericesci, și pentru îndreptarea moravurilor în toate privințele. Datorii suntem Dlor deputați! a lua cu toții asupra soarta Apostoliei, a ne face la toată ocaziunea binevenită, tot atâta apostoli, învățători și luminători ai poporului, nu numai prin îndemnări și sfaturi înțelepte, dar și prin exemple bune și atrăgătoare din partea noastră, întărindu-l tot mai mult în credința în Dzeu și prin aceasta și în credința noastră strămoșască.

Se nu uităm nici când Dlor deputați! că credința în Dzeu este baza și temelie societății noastre religioase, cum și că lipsind aceasta basă, nici cea mai înaltă cultură lumescă n'ar putea consolida și întări societatea noastră, și așa se nu considerăm slăbirea credinței în popor, ce se manifesta în zilele noastre, mai ales prin neregulata cercetare a bisericii în multe locuri, de un rău sau de un lucru neînsemnat; ci se o privim de ceea-ce și este, adică de un semn foarte trist al decădinei; căci în ce măsură slăbesce credința religioasă în om, în același grad crește nepăsarea și indiferentismul, cari nu-l mai ambiționează la oare-care luptă pentru existență; ci din contră îl lipsesc și de tăria și de mijloacele de lipsă la aceea luptă de existență.

Să nu uităm Dlor deputați, că dacă biserica străbună, chiar și în cele mai grele timpuri a fost conducătoare și mântuitoare străbunilor nostri, aceasta s'a întâmplat, pentru-că și fericirii nostri străbuni au fost tari în credința în Dzeu, ținând sus și tare la biserica lor, preoți, inteligenți și popor de o potrivă, așa încât erau gata a-și espune și viața pentru credința strămoșască; și așa dacă noi clerul și poporul, urmând exemplul străbunilor, vom ținea și noi înșine, sus și tare la credința în Dzeu, a bisericii străbune, și cu ajutorul bisericii ne vom strădui — cum zisei — a înainta tot mai mult în cultură și lumină, se fim convinși Dlor deputați, că atunci biserica va fi și pentru noi steaua conducătoare și mântuitoare, cum și cel mai puternic mijloc la ajungerea scopului ce urmărim. Căci dacă biserica străbună și atunci pută conduce și mântui pre fericirii nostri străbuni, când și însași era subjucată, cu atât mai ușor ne va conduce și fericii pre noi acuma, când din darul lui Dzeu și din grația Maiestății Sale, la stăruințele marilor nostri bărbați, a devenit biserică liberă, autonomă și națională.

Eată Dlor deputați! pentru ce ținem noi atât de mult la biserica noastră străbună, la autonomia și instituțiunile ei.

Deși este o mare fericire a avea o asemenea biserică autonomă națională, precum o avem și noi, totuși se nu ne uităm, că asemenea fericire ține numai până atunci, până când vom ținea și noi sus și tare la biserica noastră străbună, până când vom

conduce bine și înțelepțește afacerile noastre bisericesci, până când vom pune interesele cele mari și comune ale bisericii mai pre sus de toate altele, până când noi ca fi credincioși ai bisericii, în bună înțelegere și dragoste frățască, vom lucra cu toții astfel, că din toate lucrările noastre să rezulte foloase vedite pentru toți ai noștri; ear aceste le vom urma dacă vom avea pururea în vedere, că în sinul mamei noastre biserici, ca și într'o familie, unul fiecarele dintre noi, și toți împreună, putem ocupa loc după vrednicia noastră, fiind toți bine văzuți și remunerați după merit.

Din aceste urmează Dlor deputați! că nu este de ajuns a avea drepturi frumoase, ci la ajungerea scopului ce urmărim, se mai cere și o conlucrare intensivă înțeleaptă și bine combinată, o conlucrare emanândă din credința în Dzeu, prin care să se manifeste și celelalte două virtuți mari creștine: amoarea și speranța.

Deci dar să ținem Dlor deputați! sus și tare la credința în Dzeu, a bisericii părinților noștri, și se nu ne lăsăm nici noi, nici pre alții dintre ai noștri amagiți de curentul cel periculos al timpului nostru, și fiindcă credința în Dzeu fără de fapte este moartă, precum ne spune și sânta scriptură: să ne străduim a ne manifesta aceea credință prin fapte bune, prin faptele dragostei evanghelice, din cari isvoresc toate lucrurile cele bune, și buna speranță.

La asemenea lucrare ne chiamă Dlor deputați nu numai sânta noastră datorință, dar și grelele împrejurări ale timpului nostru, cari toate ne spun că numai astfel lucrând, putem spera cu ajutorul lui Dzeu ajungerea dorințelor noastre celor juste; numai astfel făcând ne vom împlini cu toții Dlor deputați! chemarea și datorința, cum și dorința sufletului nostru, față de biserică și de neamul nostru, și atunci bunul Dzeu va binecuvânta lucrările noastre, pentru care binecuvântare rugându-l și acuma, dechiar sesiunea Sinodului nostru eparchial ordinaru a anului 1891 de deschisă.

Instrucțiune practică

despre purtarea socoților și administrarea averilor bisericesci,

de **TRAIAN BARZU.**

(Urmare.)

Protocolul principal

pentru însemnarea veniturilor și speselor bisericii.

Despărțământul I.

pentru însemnarea banilor gata ce au rămas cu finea anului trecut.

Regula. În despărțământul I. se petrece suma banilor gata ce au rămas cu finea anului trecut îndată la 1-lea Ianuarie al anului curinte.

Despărțământele II, III și IV

pentru însemnarea veniturilor dela capitulele elocote în obligațiuni la privați, în obligațiuni de stat și în casse de păstrare.

(Datorași cu obligațiuni.)

1. George Avramescu împrumută dela biserică pe lângă obligațiune suma de 400 fl. Cine are se pretindă suma de 400 fl. și cine e datoriu a o solvi, adecă cine-î creditorul și cine-î datorașul?

Biserica e creditorul, ear George Avramescu e datorașul.

2. Petru Aldea împrumută dela biserică pe obligațiune suma de 200 fl. Cine are se pretindă suma de 200 fl. și cine e datoriu a o solvi, adecă cine-î creditorul și cine-î datorașul?

Biserica e creditorul, ear Petru Aldea e datorașul.

3. Biserica a depus spre fructificare la institutul de credit și de economii „Albina“ suma de 200 fl. Cine are se pretindă suma de 200 fl. și cine e datoriu a o solvi, adecă cine-î creditorul și cine-î datorașul?

Biserica e creditorul, ear institutul de credit și de economii „Albina“ e datorașul.

4. Biserica a cumpărat o obligațiune de stat „renta ungară“ cu prețul de 100 fl. Cine are se pretindă suma de 100 fl. și cine e datoriu a o solvi, adecă cine-î creditorul și cine-î datorașul?

Biserica e creditorul, ear statul ungar e datorașul.

Atunci, când biserică dă bani împrumut pe obligațiune, sau depune bani spre fructificare la vre-o cassă de păstrare, ori elochează bani în obligațiuni de stat, în casurile acestea biserică e creditorul, ear cel-ce a luat dela biserică bani împrumut, ori cassă de păstrare, care a primit depunerea de bani sau statul, care a primit banii pentru obligațiunile sale, e datorașul bisericii.

Cum se poartă despărțământele II, III și IV ale datorașilor cu obligațiuni?

Deprinderi:

5. Petru Aldea a rămas la finea anului trecut datoriu bisericii pe obligațiune în capital cu suma de 200 fl. Unde se înseamnă această datorie veche de capital?

În despărțământul II, intitulat „capitalul“ și rubrica a 8-a.

6. Petru Aldea datorează bisericii pe anul 1890 cu interese în suma de 16 fl. Unde se înseamnă această datorie noauă de interese?

În despărțământul III, intitulat „interesele“ și în rubrica a 18-a.

7. Ioan Bugariu a rămas la finea anului trecut, 1889 datoriu pe obligațiune în capital cu suma de 300 fl. Unde se înseamnă această datorie veche de capital?

În despărțământul II, intitulat „capitalul“ și în rubrica a 8-a.

8. Ioan Bugariu a rămas datoriu cu finea anului trecut, 1889 în interese cu suma de 97 fl. Unde se înseamnă aceasta datorie veche de interese?

În despărțământul III, intitulat „interesele“ și în rubrica a 17-a.

9. Tot Ioan Bugariu a rămas în restanță la finea anului 1889 și cu spesele de proces ce s'au anticipat pentru dânsul dela biserică în sumă de 20 fl. Unde se înseamnă aceasta datorie veche de anticipațiune de spese de proces?

În despărțământul IV, intitulat „anticipațiunii de spese de proces“ și în rubrica a 26-a.

10. Ioan Bugariu are a solvi interesele pro 1890 în sumă de 24 fl. Unde se înseamnă aceasta datorie nouă de interese?

În despărțământul III, intitulat „interesele“ și în rubrica a 18-a.

Regula I. *Toute datoriile unui credincios, despre care el a dat bisericii obligațiune, se înseamnă în despărțământele II, III și IV ale datorărilor cu obligațiuni și anume:*

1. Datoria de capital se înseamnă în despărțământul II, intitulat „capitalul“. Dacă datoria de capital este din anul trecut, aceea se înseamnă în rubrica a 8-a, iar dacă datoria este din anul curent, ea se înseamnă în rubrica a 9-a.

2. Datoria de interese se înseamnă în despărțământul III, intitulat „interesele“. Dacă datoria e din anul trecut, atunci ea se înseamnă în rubrica a 17-a; iar dacă datoria e din anul curent, atunci ea se înseamnă în rubrica a 18-a.

3. Datoria în anticipațiunii de spese de proces ș. a. se înseamnă în despărțământul IV, intitulat „anticipațiunii de spese ș. a.“ Dacă datoria e din anul trecut ea se înseamnă în rubrica a 26-a; iar dacă datoria e din anul curent, atunci ea se înseamnă în rubrica a 27-a.

11. Petru Aldea a rămas datoriu bisericii cu finea anului trecut 1889 în capital cu suma de 200 fl. Când se petrece aceasta datorie veche de capital în despărțământul II pe anul 1890?

La 1-lea Ianuarie 1890.

12. Petru Aldea are se solvească pe întreg anul 1890 ca interese suma de 16 fl. Când se petrece aceasta datorie nouă de interese în despărțământul III?

La sfârșitul anului, adică la 31 Decembrie.

13. Lui Pantelimon Laicu i-se dă în 15 Ianuarie 1890 un împrumut de 100 fl. Când se petrece aceasta datorie nouă de capital în despărțământul II?

La 15 Ianuarie 1890, adică în ziua, când sau împrumutat banii.

14. Pentru Gavrilă Fuldea se anticipează din cassa bisericii la 24 Decembre 1890 în spese de proces suma de 10 fl. Când se petrece aceasta sumă nouă de anticipațiunii în despărțământul IV?

La 24 Decembre 1890, adică tot în aceeași zi, când sau anticipat banii.

Regula II. *Fie-care datorie cu obligațiune se petrece în despărțământele II, III și IV ale datorărilor cu obligațiuni în aceeași zi, în care cineva a devenit datoriu bisericii pentru capitalul împrumutat, pentru interese sau pentru anticipațiunii de spese de proces.*

15. Petru Aldea solvesce în 16 Decembre 1890 suma de 50 fl. din datoria lui de capital. Unde se înseamnă suma aceasta solvită din capital?

În despărțământul II, intitulat „capitalul“ și în rubrica a 13-a.

16. Petru Aldea solvesce tot în 16 Decembre 1890 și suma de 16 fl., cu care dânsul datorează bisericii în interese pe anul 1890. Unde se înseamnă suma împăcată din datoria de interese?

În despărțământul III, intitulat „interesele“ și în rubrica a 21-a.

17. Ioan Bugariu solvesce în 31 Decembre 1890 din datoria lui în anticipațiunii de spese de proces suma de 25 fl. Unde se înseamnă aceasta sumă solvită din datoria de spese de proces?

În despărțământul IV, intitulat „anticipațiunii în spese de proces ș. a.“ și în rubrica a 30-a.

18. Din banii elocați la „Victoria“ se scoate în 31 Decembre 1890 suma de 100 fl. Când se înseamnă în despărțământul III suma de 100 fl., împăcată din datoria de capital?

La 31 Decembre 1890, adică în aceeași zi, în care datorașul a împăcat datoria sa.

19. Tot dela institutul de credit și de economii „Victoria“ se scot în 31 Decembre și interesele pro 1890 în sumă de 10 fl. Când se petrece aceasta sumă împăcată în despărțământele datorărilor cu obligațiunii?

La 31 Decembre 1890, adică în aceeași zi, în care datorașul a împăcat datoria sa.

Regula III. *Sumele pe care un datorăș cu obligațiune le-a împăcat din datoriile sale de capital, de interese, ori de anticipațiunii de spese de proces, se petrec în despărțământele II, III și IV ale datorărilor cu obligațiunii în aceeași zi, în care dânsul au împăcat datoria sa.*

Încheierea despărțământelor II, III și IV ale datorărilor cu obligațiunii.

Cum se încheie despărțământele II, III și IV cu un datorăș?

Deprinderi:

20. Cu cât datorează în capital la olaltă Ioan Bugariu la 31 Decembre 1890?

1. Datoria veche de capital la finea anului 1889 face . . 300 fl. — cr.

2. Datoria nouă de capital din anul 1890 face . . 146 fl. — cr.

Datoria de capital la olaltă face la finea anului 1890 . 446 fl. — cr.

21. Unde se înseamnă suma datoriei de capital de 446 fl. a lui Ioan Bugariu?

În despărțământul II, intitulat „capitalul“ și în rubrica a 10-a.

22. Cu cât datorează la olaltă Ioan Bugariu în interese la 31 Decembrie 1890?

1. Datoria veche rămasă în restanță la 31 Decembrie 1889 face 97 fl. — cr.

2. Datoria nouă pe anul 1890 face 24 fl. — cr.

Deci datoria de interese la olaltă face la 31 Decembrie 1890 121 fl. — cr.

23. Unde se înseamnă suma datoriilor de interese de 121 fl. a lui Ioan Bugariu?

În despărțământul III, intitulat „interesele“ și în rubrica a 19-a.

24. Cu cât datorează la olaltă Ioan Bugariu în anticipațiuni de spese de proces la 31 Decembrie 1890?

1. Datoria veche rămasă în restanță la 31 Decembrie 1889 face 20 fl. — cr.

2. Datoria nouă pe anul 1890 face 5 fl. — cr.

Deci datoria face la olaltă la 31 Decembrie 1890 . 25 fl. — cr.

25. Unde se înseamnă suma datoriei de anticipațiuni de spese de proces de 25 fl. a lui Ioan Bugariu?

În despărțământul IV, intitulat „anticipațiuni de spese de proces ș. a.“ și în rubrica a 28-a.

26. Cu cât datorează la olaltă Pavel Dumba în capital la 31 Decembrie 1890?

1. Datoria veche rămasă la 31 Decembrie 1889 face . 150 fl. — cr.

2. Datoria nouă pe anul 1890 face 26 fl. — cr.

Deci datoria la olaltă face . 176 fl. — cr.

27. Unde se înseamnă suma datoriei de capital de 176 fl. a lui Pavel Dumba?

În despărțământul II, intitulat „capitalul“ și în rubrica a 10-a.

28. Cu cât datorează la olaltă în interese Pavel Dumba la 31 Decembrie 1890?

Cu suma de 14 fl. 08 cr.

29. Unde se înseamnă suma datoriei de 14 fl. 08 cr. a lui Pavel Dumba?

În despărțământul III, intitulat „interesele“ și în rubrica a 19-a.

Regula IV. Încheierea despărțământelor II, III și IV. cu un singur datorăș, se face astfel:

1. Cătră suma cu care datorășul a rămas datoriu în capital cu finea anului trecut, adaugând suma ce dănsul a mai împrumutat'o în anul curent, peste care se dă socoteala, căpătăm suma cu care dănsul datorează până la finea anului curent. Aceasta sumă se petrece apoi în despărțământul II, intitulat „capitalul“ și în rubrica a 10-a.

2. După aceasta toate sumele, pe care datorășul le-a împăcat din datoria lui de capital, se adună la olaltă, ear suma ce ese din aceasta a doua adunare, se petrece tot în despărțământul II, intitulat „capitalul“ și în rubrica a 15-a.

3. Din suma cu care datorășul preste tot datorează în capital la finea anului curent, scoțând suma ce dănsul peste tot a împăcat'o din datoria sa, căpătăm suma cu care datorășul mai rămâne în restanță în capital la finea anului curent. Aceasta sumă se petrece apoi în despărțământul III, intitulat „capitalul“ și în rubrica a 16-a.

4. Tot așa se încheie protocolul și cu privire la datoria de interese a respectivului datorăș, ear restanța ce mai rămâne la finea anului curent, peste care se dă socoată, se petrece în despărțământul III intitulat „interesele“ și în rubrica a 25-a.

5. În fine, tot după esemplul arătat la datoria de capital, se încheie protocolul și cu privire la datoria de „anticipațiuni de spese ș. a.“ a aceluiași datorăș; ear restanța ce mai rămâne la finea anului curent, peste care se dă socoata, se petrece în despărțământul IV, intitulat „anticipațiuni de spese de proces s. a.“ și în rubrica a 34-a.

30. Când se încheie protocolul datorașilor cu obligațiuni cu datorășul George Bugariu.

La 31 Decembrie.

31. Când se încheie protocolul datorașilor cu obligațiuni cu datorășul Pavel Dumba?

La 31 Decembrie.

Regula V. Despărțământele II, III și IV se încheie la 31 Decembrie a anului peste care se dă socoata.

(Va urma.)

Sânțirea bisericii din Prigor.

În comuna Prigor, situată pe valea încântătoare a Almăjului, în apropierea opidului Bozovicu, la stăruința zelosului paroch Iosif Câmpian și a capelanului seu Teodor Câmpian, biserica de acolo sau renovat din temelie și sau făcut și o templă nouă, cu spese de peste 10.000 fl.

Sânțirea acestei biserici se fixă prin Prea Sântitul Episcop diecesan pe sərbătoarea SS. Constantin și Elena.

Scirea despre venirea Prea Sântiei Sale străbătută cu o iuțală de fulger și produse o bucurie mare într-o ființă credincioși din Almăj. Comunele pe unde avea să treacă iubitul oaspe, se întreceau să facă o primire cât mai frumoasă. Stradalele ce duceau la biserică fură împodobite cu frunzări, iar drumul așternut cu iarbă verde.

Prea Sântia Sa însoțit de Dl protosinghel Filaret Musta, de diaconii: Dr. Traian Badescu și Alexă Frateș, apoi de profesorul de cântări și de tipic George Petrescu, plecă încă luni în 20 Maiu a. c., cu trenul de persoane de dimineața până la stațiunea Iablanita.

La „porta orientalis“ protopresbiterul Mehadieș Dl Mihaș Popovicu, încungiurat de mai mulți preoți și învătători din comunele învecinate, întâmpină pe înaltul oaspe cu o vorbire scurtă, la care Prea Sântia Sa răspunsă, ear corul tinerimei din Domașnea întonă cântarea: „Pre Stăpânul și Archiereul nostru...“

La gara din Iablanita o mulțime de inteligenți și de popor, în frunte cu protopretorul Orșovei Dl Mihaș Paulovics, aștepta sosirea trenului.

Salve de treascuri anunțară sosirea Prea Sântiei Sale, ear cei de față erupseră în strigate de „să trăiască“.

Aici Prea Sântia Sa a fost salutat prin o vorbire din partea Dlu protopretor, apoi din partea notariului cercual d în Iablanita Dl Males, la care Prea Sântia Sa răspunsă.

Drumul dela Iablanita până la Prigor duce pe o vale romantică și e încungiurat din două părți cu dealuri acoperite cu codrii verzi. La poalele acestor dealuri sunt așezate comunele: Petnic, Lăpușnicel și Borloveni-noi.

Dela gara din Iablanita până la Prigor trăsura Prea Sântiei Sale a fost precedată de un bandieru de călăreți și urmată de o mulțime de trăsuri.

În fie-care comună sosirea Prea Sântiei Sale se anunță cu salve de treascuri și cu trasul clopotelor, ear la biserică aștepta mulțimea credincioșilor cu preotul local îmbrăcat în ornate. Prea Sântia Sa în bisericile din Iablanita, Petnic, Lăpușnicel și Borloveni-noi adresa credincioșilor vorbirii instructive.

Prânzul îl luă Prea Sântia Sa la preotul Spiridon Șandru din Petnic.

La marginea comunei Pêrvova aștepta protopretorul Bozovicului, Dl Petru Vuia, mai mulți preoți și o mulțime de credincioși. Aici Prea Sântia Sa fu întâmpinat prin vorbiri din partea Dlu protopretor, a preotului Mihaș Blidariu din Prilipeț, și a preotului Ioan Căltun din Pêrvova, la care cuvântări Prea Sântia Sa a răspuns.

La 6^{1/2} oare seara Prea Sântia Sa într-o sunetele clopotelor, bubuitul treascurilor și într-o urările fiilor săi credincioși sosi în comuna Prigor, împodobită serbătorește. Aici după ce Prea Sântia Sa fu salutat prin o scurtă vorbire de către parochul Iosif Câmpean, la care Prea Sântia Sa răspunsă, înaltul și doritul oaspe descălecă la numitul preot.

Seara la oarele 8 se ținu apoi în biserică cea nouă vecernia și privighierea prin Dl protosinghel Filaret Musta, asistat de 4 preoți și de 2 diaconi.

Mâne, în ziua SS. Constantin și Elena, la oarele 9^{1/2}, Prea Sântia Sa fu dus cu litia până la biserică, unde se făcu sântirea apei, apoi se sânti biserică, după tipicul prescriș.

După aceasta a urmat liturgia, celebrată de Prea Sântia Sa asistat de 8 preoți și de 2 diaconi. Răspunsurile le-a dat cu precizie corurile mixte din Bozovicu și din Prigor.

Sub priceasnă Prea Sântia Sa ținu o cuvântare foarte instructivă către numeroșii săi fii sufletesci, cari și din comunele mai îndepărtate au venit la aceasta festivitate rară.

După finirea liturgiei au urmat prezentările, apoi prânzul la masa preotului Iosif Câmpean.

Mâne zi Prea Sântia Sa a plecat la Bozovicu.

Meletiu Dreghicu,

protopresbiterul Timișoarei și cavalier al ord. Francisc-Iosif.

În momentul din urmă primim trista scire, că protopresbiterul emerit Meletiu Dreghicu, după suferințe grele și îndelungate, a răposat Joi în 23. Maiu st. v. la oarele 2 d. a.

În Domnul răposatul au avut un trecut bogat în fapte pline de iubire pentru biserică și neamul său. Înzestrat cu cunoștințe frumoase și ajutat de o rară putere fizică și de un zel învățat, pe lângă aceea, că a fost unul dintre cei mai activi protopopi ai dieceșii surorii, a lucrat mult și pe terenul literar și politic, prin ce și-a câștigat dreptul la recunoștința noastră.

În timpul din urmă veteranul protopresbiter obosit de munca grea și de sarcina alor 77 de ani, la cererea proprie, în considerarea serviciilor îndelungate și alese și în considerarea meritelor sale, Consistoriul aradan în ședința sa dela 8/20. Maiu a. tr. l-au pensionat în mod excepțional.

Răposatul a făcut studiile gimnasiale în Segedin, drepturile la universitatea din Budapesta, apoi studiile teologice la Carloveț.

După absolvirea teologiei, la anul 1841 au fost sfințit întru presbiter pe parochia din Banat-Comloș, locul său natal. La anul 1849 au fost înaintat la treapta de protopresbiter al Jebelului și în anul următoriu au fost în aceeași calitate denumit de protopresbiter al Timișorii.

Pe răposatul îl deplânge soția sa Ecaterina cu ficele: Iulia, măritată după Dl Rotariu, redactorul Luminătorului, și Sabina mărit. după Dl Vlahovics, protopopol Chichindei.

Remășițele pământesci ale neuitatului decedat, se vor așeza spre odihna eternă în cripta proprie din cimitierul ortodox din cetate.

Ușoară-și fie țărina și binecuvântată memoria!

Varietăți.

Episcopul nostru diecesan, Prea Sântitul Domn Nicolae Popea, a sosit acasă ieri.

Episcopul Aradului, Prea Sântitul Domn Ioan Mețianu, a plecat la băile din Karlsbad.

Redactorul acestei foi va absentă pe 2 săptămâni din Caransebeș, din care cauză Nrul de față l'au subsămnat ca redactor interinmal responsabil, asesorul consistorial ordinariu, Traian Barzu.

Cum stăm cu egalitatea religioasă? La școalele de stat din Caransebeș școlarii Români gr. or. sânt în absolută majoritate față cu ceilalți școlari creștini; cu toate acestea serbătorile bisericii noastre gr. or. direcțiunea acestor școale nu le ia în seamă, ci silesce pe școlarii Români gr. or. de a merge la școală în serbătorile lor, precum s'a întâmplat și în ziua de SS. Constantin și Elena.

Cu atât mai mult însă se consideră serbătorile catolice și luterane, căci la Rusaliiile acestora au început feriile la aceste școale, Vineri la 4 oare dup' ameză înainte de Rusalii, și au durat până Vineri dimineața la 8 oare după Rusalii.

Di Dr. Aureliu Maniu, notariu public reg. a donat în favoarea fondului de pensiuine al preoților suma de 25 fl. 91 cr., ce i-a competit ca spese de călătorie și diurne în calitate de deputat la Sinodul nostru eparchial.

Teatru român în Logoj. Societatea de diletanți români, Sâmbătă în 18/30. Maiu a. c. a jucat pentru a doaua oară cu succes bun opereta „Craiu Nou“. Cu aceasta ocașiuine sau jucat și piesa „Recept contra soarelor“, comedie într'un act, localisată de Doamna Sofia Vlad născ. Radulescu, care piesă a procurat o plă-ută distra-gere publicului.

Încercare de furt. În noaptea dela 22. Maiu a. c. hoți necunoscuți au încercat se între în biserica noastră cetedrală de aici. În dosul bisericii lângă ferestua rotundă, care e provăzută cu fiere, sau aflat o scară, furată dela maierul unui proprietariu de aici; ear în ușa bărbaților sau aflat patru găuri.

Dentistul Dr. M. Röder din Budapesta a sosit azi în Caransebeș, unde va petrece 8—12 zile. Primesce clienți în fiecare zi dela 9—12 oare a. m. și dela 2—5 oare d. a. în otelul la „Pomul verde“.

Nr. 1268 B. ex 1891.

Concurs.

Pe baza §-lui 7. din regulamentul pentru procedura la alegerea de protopresbiter, Consistoriul diecesii gr. or. române a Caransebeșului, aprobând concursul compus în ședința comitetului protopresbiteral, ținut în 24. Aprilie a. c. pentru postul de protopresbiter gr. or. român în tractul Oraviței, îl publică în următoarele:

Competenții la acest post au se dovedească cumcă posedă calificăciunea prescrișă în concludul de sub Nr. 111. prot. a măritului Congres național bisericesc din anul 1888.

Emolumentele împreunate cu acest post sânt:

I. Dotațiunea împreunată cu parochia protopresviterală din Oravița-Montană, care dotațiune constă din:

a) relutul pentru sesiunea parochială dela Soțietatea căilor ferate 300 fl., cuartir grătuit și 12 care de lemne de ars à 1 fl. 50 cr.

b) birul parochial stabilit prin punct. 39. al rescriptului declaratoriu;

c) taxele stolare prescrișe prin norma provisorie stolară din 1880.

II. Birul protopresbiteral anual dela preoți conform punctului 32. din rescriptul declaratoriu iliric.

III. Taxele pentru ședulele de cununie.

IV. Paușalul de călătorie, ce se va presta din partea Consistoriului diecesan în mărimea votată anualminte de Venerabilul Sinod eparchial și care de presinte face 200 fl. v. a.

Doritorii de a recurge la acest post vor subșterne petițiunile lor, instruite cu documentele autentice despre cualificăciunea și ocupațiunea lor de până acuma, la Consistoriul diecesan din Caransebeș, în termin de 30 de zile, socotite dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Caransebeș, din ședința consistorială ținută în 17. Maiu 1891.

[27] 1—3

Consistoriul diecesan.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățătoare la școala română gr. or. din Voivodiniți, ppviteratul Vêrșetului, se escrie concurs a doua oară, cu termin de 30. de zile dela prima publicare în „Foaia diecesană.“

Emolumentele sunt:

1. Salariu anual 300 fl.
2. Pentru conferințele învățătoresci 10 fl.
3. Pentru scripturistică 4 fl.
4. Lemne de foc 16 metri.
5. cortel liber.

Din motiv că la cel dintâiu concurs nu s'a arătat nici o competentă, de astă dată, în înțelesul ordinăciunii consistoriale din 2 Aprilie a. c. Nr. 927. șc. pot competi la acest post atât învățătoare și candidate de învățătoare, cât și învățători și candidați de învățători. Cestii din urmă se vor candida numai atunci, dacă nu va competi nici o învățătoare sau candidată de învățătoare.

Petentele și petenții trebuie să fie Români greco-orientali și să aibă calificăciunea prescrișă.

În fine petițiile instruite cu documintele necesarii, au să încurgă la „Oficiul protopresviteral gr. or. al Vêrșetului în Mercina p. u. Varadia“ până la terminul indicat.

[26] 2—3

Comitetul par. gr. or. din Voivodiniți.

În conțelegere cu mine, Ioan Popoviciu, protopresviter.

